

*P. n. Zgodovinsko društvo
Koroška c. 10 (doln. av.) Maribor*

Posame

Naročnina listu: Celo leto 80 din., pol leta 40 din., četrt leta 20 din., mesečno 7 din.
Cena Jugoslavije: Celo leto 160 din. Inse-
rat ali oznanila se zaračunajo po dogovoru;
pri večkratnem inseriranju primeren popust.
Upravišтво sprejema naročnino, inserate
in reklamacije.

Plaša Straža

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo

Poštnina plačana v gotovini

„Naša Straža“ izhaja v ponedeljek, sredo in
petek. Uredništvo in upravišтво je v Mar-
iboru, Koroška cesta št. 5. Z uredništvom se
more govoriti vsaki dan samo od 11. do
12. ure. Rokopisi ga ne vračajo.
Nezaprite reklamacije so poštnine prosile.
Telefon interurban št. 113.

35. številka.

MARIBOR, dne 15. maja 1925.

Letnik I.

Premalo delavnosti in odpora.

Med nasprotniki samostojnih demokratov ali mla-
dinov je veliko premalo delavnosti! — To je prav dobro
ugotovil in razložil te dni »Narodni dnevnik«.

Mnogoštevilni nasprotniki mladinev ali Žerjavov-
cev pa niso samo premalo delavni, ampak tudi premalo
odločni in odporni. Mladini so že nešteto krat prelomili
dano besedo, varali in lagali kruto in brezobzirno pre-
ganjajo ne samo odkrite politične nasprotnike, ampak
tudi vse one, ki se jim brezpogojno ne udajo, narodne-
mu gospodarstvu delajo ogromno škodo, činično kršijo
in zametujejo najosnovnejše temelje človeškega in dru-
žabnega sožitja, a še vendar oblastno in širokoustno
nastopajo ter imajo, na svoji strani poleg onih, ki so
prisiljeni in podkupljeni, še vedno precejšnje število
zaslepljenecv in lahkovernežev. — Kako to, zakaj? — Za
to, ker velikanska večina vseh nasprotnikov mladinev
ni dovolj delavna in odporna!

Da so mladini čisto navadna teroristična družba,
nekaj takega, kar se razume pod teroristično »čeko«, ni
težko spoznati. Mnogoštevilni to bridko občutijo, po-
trebno bi pa bilo, da se to temeljito razloži in objasni
tudi vsem onim, ki terorja sicer še niso sami občutili,
a so pred njim v stalni in največji nevarnosti.

Mladini so zelo delavna teroristična organizacija.
V delu so centralizirani pod eno samo komando in
spretno so razdeljeni na najrazličnejše »sekcije«. Ena
»sekcija« razdira gospodarske, druga prosvetne in celo
dobrodne ustanove, tretja je za pretep, četrta za ova-
duštvo itd., posamezni zaupniki mladinev pa imajo nalo-
go in navodila za ogrožanje, oškodovanje in uniče-
vanje nasprotnikov na vseh koncih in krajih. Po mestih
se celice večje samostojno-demokratske družbe vrinejo
v vsa društva in kroge od velike stanovske organizacije
pa do zadnjega zabavnega krožka, na deželi pa po sa-
meznih eksponentih rovarijo in spletkarijo pri posojilnici,
bralnem društvu itd., ravno tako kakor med gostil-
niškimi krožki. Vsakega nepristaša vneta zalezujejo, da
bi ga pridobili ali pa oškodovali, če bi bil nepristopen
ali pa celo nevaren.

Mladinska teroristična družba mnogo dela, veliko
število njenih nasprotnikov se pa celo slabo brani, kaj
še le da bi delalo proti njej.

Sramotne čine svoje politike, kakor persekucije
uradništva, zapravljanje narodnega premoženja, škode
in zapreke narodnemu gospodarstvu, besedolomstvo itd.,
obdajajo in spremljajo mladini s silno ploho največjih
laži. Centralna komanda izda naloge, naj se laže, na ve-
liko laže, da bo od tega gotovo nekaj ostalo, — in takoj
začnejo vsi podrejeni od lista pa do zadnjega agitator-
ja silno tekrovati v laganju in varanju. Ko se sedaj
uradnike preganja in prestavlja iz političnih razlogov,
se brezvestno laže o strašnih persekucijah pod Davido-
vičevlo vlado, ko se delovnim slojem nalagajo nova bre-
mena, ko se goljufa uradnike, upokojujence, invalide in
druge, se laže; da so vsega tega drugi krivi, ko se na-
sprotniku krade čast in premoženje, se vpije, da drugi
to delajo in tako gre to naprej v pričakovanju, da od
velikega in mnogoterega vedno nekaj ostane in pa —
da se organizirani laži in sili ne bo znala postaviti or-
ganizirana resnica in pravica nasproti.

Da se mladinom teroristom ta pričakovanja v
mnogem izpolnjujejo, leži vzrok in krivda na tem, da
veliki večini nasprotnikov, poštenjakov in tudi žrtev še
primanjkuje na delavnosti, odločnosti in na slogi.

Kredit marib. velikega župana.

Upit

narodnih poslancev Ivan Vesenjaka, Franjo Žebota
in Vl. Pušenjaka na g. dr. M. Stojadinoviča, ministra
financ in g. Božo Maksimoviča, ministra notranjih zadev,
o uporabi kredita za mariborsko oblast od strani gospoda
velikega župana v Mariboru:

Gospod minister! Ako smo točno obveščeni, je g.
minister financ otvoril kredit za pripravljala dela pri vel.
županstvu v Mariboru v znesku od 300.000 din. Gotovo
je ta svota v prvi vrsti namenjena za adaptacije in za
inventar pisarn ter vseh del, ki so za funkcioniranje ma-
riborske oblasti potrebne.

Vsak obkovalet uradniških prostorov velikega žu-
panstva pa opazi, da uradniki nimajo ne zadostnega šte-
vila miz, ne omar v svojih uradnih prostorih, opazi pa
tudi, da se veliko dvorišče uradne palače prav luksurijoz-
no preurejuje. Ustvarja se v njem luksuzni vrt, zraven se
gradi lopa za dva avtomobila in posebej še zelo strokovno
prireja prostor za tennis-igro.

Gotovo je, da niti luksurijozni vrt, niti garaža za dva
avtomobila nista potrebna zatočno uradovanje maribor-

ske oblasti. Naravnost neumestno pa je, da se v dvoru
uradne državne palače ustvarja tako drag tennis-prostor.

Ker je malo verjetno, da bi sedanji g. veliki župan
žrtvoval za zgoraj navedene priprave svoje privatno pre-
moženje in je upravičena sumnja, da se uporablja denar
iz zgoraj omenjenega otvorenega kredita, zato vprašamo:

1. Ali je g. ministru znano, kako se vršijo pripravljala
dela za urade mariborske oblasti?

2. Ali je voljan preiskati, iz kakšnih virov se našeta
nepotrebna dela plačujejo?

Protikorupcijonistična poza radikalov.

Ko se je ponedeljkova seja narodne skupščine v znak
žalosti radi smrti bivšega podpredsednika skupščine Ljube
Bakiča odgodila, se je vršila

skupna seja radikalov in samostojnih demokratov

radi volitve upravnih članov državne hipotekarne banke.
Ob tej priliki so privrela na površje zelo važna vprašanja.
Dočim so samostojni demokrati zahtevali, naj zasedejo
upravni odbor državne hipotekarne banke poslanci vladne
večine, se je mnogo radikalskih poslancev odločno izja-
vilo proti temu.

O korupciji

se je na tej seji mnogo govorilo in razni radikalni govorniki
so povdarjali, da se je veliko predaleč zašlo s tem,
da imajo poslanci še najrazličnejša postranska mesta in
zaslužke. Nekateri govorniki so prav dobro zadeli, ko so
trdili, da se svet že smeji, ko čuje naziv »radikalni posla-
nec«, ker je to vedno zvezano z najrazličnejšimi sineku-
rami. S tem je treba nehati in zato so bili radikalni soglas-
no za to, naj upravni odbor zasedejo izključno sami ne-
parlamentarci.

Odpor samostojnih demokratov

ni prav nič zalegel in končno se je le to sporazumno ure-
dilo, da se je iz vrst poslancev vladne večine izvolil od-
bor 15 članov, ki naj predlaga člane upravnega odbora
hipotekarne banke. Ta odbor se je takoj sestel na seji in

3. Ali je voljan ukazati, da se ustavi delo na takšnih
napravah in klicati na odgovor podrejene organe, posebej
pa še g. velikega župana, ako se uporablja denar naših
davkoplačevalcev na takšen način?

4. Ali je g. minister voljan odrediti, da se iz dolo-
čenega kredita plačajo za izvršena dela obrtnikom dolžne
svote?

Prosimo v smislu poslovnika za narodno skupščino
ustmen odgovor v zbornici.

— — —

je zopet debatiral o tem, ali naj pridejo v bančni upravni
odbor parlamentarci ali ne. Radikalni so zopet odbili za-
htevo samostojnih demokratov in tako pridejo v upravni
svet res samo neparlamentarci.

Radikalni odpor proti sinekuram poslancev, v kolikor
je hvalevreden, se pa ne sme smatrati kot pravi odpor proti
korupciji. Svetu ni mogoče zameriti, če si vse skupaj tol-
mači s tem, da so pravi korupcijonisti že dosegli vse, kar
so hoteli in da sedaj proti sinekuram samo vsled tega
nastopajo, da bi jih drugi manjši in začetniki ne mogli
dohetati. V pogledu enakopravnosti pa sklep glede uprav-
nega sveta hipotekarne banke, ki na papirju posluje za
celo državo, nima prav nobene veljave, kajti ravno tako,
kakor bi parlamentarci iz vladne večine v tem odboru
delali samo za Srbijo in v prvi vrsti za Beograd, tako
delajo to tudi izbrani neparlamentarci.

Predsedstvo radikalnega kluba.

Ko se je rešila zadeva bančnega upravnega odbora,
so se radikalni takoj lotili preureditve svojega kluba. Za
predsednika so izvolili Ljubo Živkoviča, katerega je Pašič
kot znano šele pri teh volitvah zopet po dolgih letih spravi-
l na površje.

Pri vseh radikalnih razpravah in korakih je značilno,
da se nikdar niti z imenom ne imenuje Ljuba Jovanovič
in še par drugih radikalov, ki so poprej nekdanj kolikor to-
liko kazali voljo za sporazum, pa naj si bo to narodni ali
pa strankarski.

Politične vesti.

Narodna skupščina se je v torek nadaljevala v zna-
menju boja za enakopravnost slovenskega jezika, v sre-
do in včeraj so bile pa na dnevnem redu važne inter-
pelacije opozicijskih poslancev. Odgovori ministrov
so po večini plitvi in neresni. Radikalno vodstvo s Pa-
šičem na čelu kaže namene izvršiti svoje načrte brez
parlamenta in odgoditi sporazum s Hrvatsko seljačko
stranko. — V sredo je bila seja načelnikov bloka na-
rodnega sporazuma in pričakuje se, da se bo opozicija
poostrila proti načinu, kako sedanja vlada vodi našo
zunajo in notranjo politiko.

Anketa o hrvatskih mandatih. Parlamentarna anketa
pod predsedstvom dr. Laze Markoviča je v Zagrebu do-
končala svoj posel in ko so se njeni sklepi držali v tajno-
sti, je bilo vendar dovolj značilno za izid njenega dela
dejstvo, da so se nekateri sklepi sprejeli soglasno. Že ko
so se zaslilevali sedanji in tudi bivši Radičevi poslanci, je
bilo jasno, da anketa ne more potrditi policijskih ovadb,
ki so skušale predstaviti Radičevo stranko kot sestavni del
ali kot članico komunistične internacionale. Celo bivši
poslanec Lovrekovič, ki je pri zadnjih volitvah na svojo
roko nastopil proti Radičevi stranki, je podal pri zaslišanju
izjave, ki se popolnoma strinjajo s tem, kar je vodstvo
HRSS že od nekdanj izjavljalo o odnosajih stranke do mos-
kovske kmeiske in do komunistične internacionale. Lov-
rekovič, Jelžabetič in vsi drugi bivši Radičevi poslanci so
soglasno izjavljali, da že tedaj, ko je Radičeva stranka
priglasila svoj vstop v rusko kmetško internacijo, ni
bilo niti govora o tem, da bi spremenila svoj program,
odnosno da bi se približala komunistični internacionali.
V splošnem pa seljak itak ni komunist in najmanj bi bil
za komunizem dovzet hrvatski kmet. Člani ankete so
pri svojih izletih na deželo imeli tudi dovolj prilike raz-
govarjati se s hrvatskimi kmeti in povsod so slišali: Mi
smo Hrvati in ne komunisti! Ne samo bivši poslanci, ki
so že davno nastopili proti Radiču, ampak tudi ljudje iz
naroda so članom ankete zatrjevali, da ob vstopu HRSS
v kmetško internacijo, ni nihče niti razlagal, niti raz-
umel komunizma, ampak da se je pristop izvršil samo v
znak protesta proti oblastnikom v Beogradu, ki nočejo
upoštevati delavnega ljudstva in njegove demokracije.
Bivši poslanci so vsi izjavili, da so nastopili proti Radiču
samo vsled njegove oblastnosti in samovolje napram sta-
rim in zaslužnim članom stranke. Anketa je svoje poročilo
glede verifikacije preostalih 24 hrvatskih mandatov naj-
brže že izročila predsedništvu narodne skupščine. Stvar
bi se lahko torej vsak čas rešila, če ne bo vmes zopet na-
vadnega in preračunanega radikalnega zavlačevanja.

Značilna izjava radikalnega prvaka o Pribičevićem
zagrebškem glasilu. Med člani anketnega odbora, ki je
preiskoval zadevo z neverificiranimi Radičevimi mandati,
je bil tudi znani radikalni prvak pop dr. Voja Janjič. Člane
anketnega odbora je povabil na večerjo Radičev mecen
Prpič. Radi te večerje, ki je radikalom prav dobro teknila,
so se močno razburili samostojni demokratje. Pribičevi-
čeva glasila so ostro napadala vse radikale, ki so večer-
jali pri Prpiču. Zagrebški novinarji so vprašali po teh na-
padih dr. Janjiča, ali je njemu znano, kako se je zagnala
v radikale Pribičevićeva zagrebška »Riječ«, ker so se od-
zvali Prpičevemu povabilu. Dr. Janjič je na to vprašanje
odgovoril: »Čital sem. Čudno se mi pa zdi, ker ravno za-
grebška »Riječ« piše, da je Prpič korupcijonist, a še bolj
čudno je, ker nas napada »Riječ« radi tega, da smo se
odzvali iz udanosti nedolžnemu vabilu, ko vendar ravno
Pribičevićeva »Riječ« ne bi mogla izhajati brez — korup-
cije!«

Naša pogajanja z Grčijo. V pogajanjih med našo dr-
žavo in Grčijo zadnji čas prav često zmanjkajo informa-
cije in naši delegati prihajajo v Beograd. Sedaj sta šef
delegacije in njegov glavni sodruinik precej časa čakala
na zunanega ministra dr. Ninčiča, da se povrne od kon-
ference Male antante. Sedaj se zatrjuje, da so vse infor-
macije zastopnikom dane in da bodo pogajanja zopet pri-
šla v redni tek.

Odhod angleškega poslanika iz Beograda. Dne 15. t.
m. je odšel iz Beograda dosedanji angleški poslanik Alban
Joung, katerega je angleška vlada po 25letnem službova-
nju upokojila. Sir Joung je večino let svojega službovanja
preživel v balkanskih državah ter je veljal kot izvrsten
poznavalec naših razmer.

Po svetu.

Neuspeh bolgarske diplomacije. Z izzivanjem nepre-
stanih nemirov v državi in s slikanjem boljševiške nevar-
nosti je bolgarska politika dosegla baš nasprotno, kar je
nameravala. Velesile, ki so bile takoj po sofijemskem aten-
tatu pripravljene na marsikatero koncesije glede poveča-
nja vojske itd., so sedaj Bolgariji svojo pomoč odrekle.
Angleška parlamentarna komisija je s svojim nepristran-
skim poročilom o grozovitostih bolgarskih vladodržcev
mnogo pripomogla, da so pričele tudi zapadne države
bolgarske razmere pravilno presojati. Da ublaži nekoliko
ta utis, je poslala bolgarska vlada zunanega ministra
Kalfova na potovanje po zavezniških državah. Toda razen
v Beogradu je bil dosedaj povsod zelo hladno sprejet in
njegova pot bo doživela velik fiasko. Dovoljenja za povi-
šanje števila bolgarskega vojaštva in za omejitvev razoro-
žitve ne bo prinesel domov. Italijanska vlada je potom

svojega sofijskega poslanika izjavila, da mora Bolgarija do dne 31. t. m. razpustiti 10.000 oboroženih dobrovoljcev, s katerimi je dosedaj strahovala prebivalstvo. Enake misli je tudi francoska vlada, koje službeni organ »Ere Nouvelle« odločno nastopa proti oboroževanju Bolgarije.

Madžarska in države Male antante. Države Male antante nameravajo predati madžarski vladi kolektivno noto, v kateri bodo zahtevale, da se razorožitev Male antante skropulozno izvede in da madžarska vlada prepreči iredentistično propagando. Sklepi konference Male antante, ki se tičejo Madžarske, so povzročili v madžarskih političnih krogih skrb in nevoljo. Vsi madžarski listi pišejo, da se meša Mala antanta v zadeve, ki zadevajo izključno Madžarsko. Mala antanta bi rada sama odločevala v vprašanjih, ki spadajo pred Zvezo narodov in pred reparacijsko komisijo. Neki službeni madžarski list napada konferenco Male antante, češ, da so sklepi konference v Bukarešti dokaz duševne nesposobnosti zunanjih ministrov držav Male antante.

Francoski odgovor na nemški garancijski predlog. Francoski ministrski svet je razpravljal o odgovoru Nemčiji glede vprašanja garancij. Odgovor bo zelo mil in pomirljiv, glavno točko pa tvori zahteva, da mora Nemčija vstopiti v Zvezo narodov. Nadalje izjavlja Francija, da v principu ne pristane na kako rektifikacijo mej. Nemčija mora točno označiti svoje stališče glede svobodne meje. Nemčija mora tudi objasniti, kaj je z nameravano združitvijo z Avstrijo, ker se nikakor ne smejo izgubiti iz vida koristi Poljske, Čehoslovaške in Avstrije. Francija bođe odposlala noto Nemčiji, ko se sporazume z angleško vlado o tekstu angleške note glede razorožitve Nemčije. Potem bode ta obe državi predali svoji noti Nemčiji skupno.

Prisega Hindenburga. Dne 12. t. m. se je vršila v nemškem parlamentu v Berlinu slovesna zaprisega novega državnega predsednika Hindenburga. Svečanosti so prisostvovali vsi poslanci, vlada, diplomatični zbor in velika masa ljudstva. Po prisegi je pozdravil Hindenburga predsednik parlamenta Loeb; Hindenburg je nato v svojem govoru izjavil, da je prisegel na republikansko ustavo in svojo možko besedo bo tudi držal. Po prisegi je Hindenburg odšel v palačo državnega predsednika, kjer je prevzel posle od začasnega predsednika dr. Simona. Povodom prisega je objavil novi predsednik tudi manifest na narod, v katerem ponavlja svojo prisego in zagotavlja, da bo zastavljal vse svoje moči v prosep in miren razvoj svoje domovine. S sličnim manifestom je pozdravil Hindenburg tudi nemško armado.

Kongres ruskih sovjetov. V Moskvi je zboroval te dni vseruski sovjetski kongres, katerega se je udeležilo 1634 delegatov; nekomunističnim strankam je od teh pripadalo 326 delegatov, ki so po večini zastopali vzhodno Sibirijo. Kongres je odobril nekatere važne spremembe v ustavi, zlasti glede določb o privatni trgovini. Dovoljen je zopet zakup zemljišč in odobren izstop turkmenske in uzbeške republike iz sovjetske Rusije. Obe državi se priključita Zvezi sovjetskih držav. V osrednji izvršilni odbor je bilo izvoljenih 300 članov in sicer 200 zastopnikov delavcev in 100 zastopnikov kmetov. V izvršilni odbor so med drugimi izvoljeni Trockij, Rykov, Zinovjev in gospa Prupokaja. Predsednik odbora bo Rykov.

Mednarodni kongres esperantistov. Dne 14. t. m. se je pričel v Parizu mednarodni kongres esperantistov. Prisostvuje mu 120 delegatov iz vseh držav na celem svetu. Kongres bo razpravljal o uporabi esperanta v praktičnem življenju, pred vsem v mednarodni trgovini.

Dnevne novice.

JUGOSLOVANSKI KLUB PROTI KRŠENJU OBCINSKE AVTONOMIJE V SLOVENIJI.

Na ministra notranjih zadev so vložili poslanci Jugoslovanskega kluba sledečo interpelacijo:

Občinski red, ki ima zakonito veljavo za naše občinske zastoje v Sloveniji, skrbno čuva avtonomijo od ljudstva izvoljenih občinskih zastopstev. Politične oblasti po zakonu nimajo pravice, da se same vmešavajo v občinsko poslovanje, ali pa da bi celo poljubno odstavljale župane in razpuščale občinske zastoje. Iz zakona jasno sledi, da imajo politične oblasti celo dolžnost ščititi avtonomijo od ljudstva izvoljenih občinskih zastopstev. Morebitne nerednosti v občinskem gospodarstvu ne smejo in ne morejo biti politični upravi povod, da odstavljajo župane ali razpušča občinske odbore. V smislu zakona je, da je razpust občinskega odbora le skrajno sredstvo, če bi občinsko starestvo trajno zanemarjalo dolžnosti ali v lastnem ali v preneženem delokrogu. Zakon pa tudi skrbno čuva občinsko samoupravo pred samovoljo politične uprave. Zakon izrecno povdarja, da mora politična oblast prej izčrpati vsa po zakonu predpisana sredstva, preden ukine občinsko avtonomijo.

Tako ščiti zakon avtonomijo občin. Vlada in njeni organi, ki bi morali v prvi vrsti ščititi zakon, pa gazijo brezobzirno zakon in protizakonito razpuščajo občinske zastoje. V zadnji dobi, zlasti za časa skupščinskih volitev, je bilo v Sloveniji odstavljenih več županov in razpuščenih več občinskih odborov. Toliko občinskih odborov, kakor jih je razpustila sedanja vlada, še nikdar ni bilo razpuščenih, odkar imamo občinsko samoupravo.

Značilno je, da je veliki župan odstavil in razpustil veliki občinski odbor velikih občin, ki so trdno v rokah SLS in imajo veliko številov volilcev. Dejstvo je, da so bili nagibi za razpust v vseh slučajih samo političnega značaja. Stvarne potrebe za razpust ni bilo prav nobene.

Več kot jasno je, da ravno politična oblast sedaj, ko je čeprav nepostavno razpustila toliko in toliko občinskih odborov protizakonito, zavlačuje razpis volitev novih odborov. Člen 99. občinskega reda za Slovenijo zahteva, da se po razpustu občinskega odbora v teku šestih tednov

Novodošlo originalno angleško sukno

modno perilo, samoveznice, klobuki itd.

Fr. Mastek, Glavni trg 16.

razpišejo nove volitve. Politična oblast razpušča občinske odbore, noče pa razpisati novih volitev, da bi se občinska avtonomija zopet vzpostavila. Vlada in njeni organi imajo pri tem seveda svoje poseben političen namen.

Po vsem tem vprašamo notranjega ministra: 1. Ali mu je znano, kako se ruši avtonomija občin v Sloveniji. 2. Kaj hoče storiti, da se vsi tisti, ki so te protizakonitosti izvršili, po zakonu kaznujejo? 3. Ali hoče ukreniti, da se v vseh občinah, ki imajo gerente, nemudoma razpišejo nove volitve? 4. Kaj hoče ukreniti, da v bodoče politične oblasti ne bi mogle več izvrševati nasilstev nad svobodnimi občinskimi zastopstvi v Sloveniji in da bodo naš občinski zastopniki imeli in uživali po zakonu jim zajamčeno občinsko avtonomijo.

NAŠI POSLANCI NA DELU ZA ŽUPANE,

ki spremljajo vpoklicane rekrute in proti pretepanju in psovanju naših fantov-vojakov.

Jugoslovanski klub je naslovil na gospoda ministra vojne in mornarice to-le interpelacijo:

Iz Slovenije prihajajo tožbe od občin, ker morajo župani spremljati vpoklicane rekrute k komandi vojnega okruha, zgubijo eden do dva dni, imajo znatne izdatke, morajo pa še povrh plačati celo vožnjo na železnici. Ker za te namene ni določenih nobenih sredstev v občinskih proračunih, oziroma so ista za večkratni vpoklic rekrutov nezadostna, bi bilo neobhodno potrebno izposlovati pri železniškem ministrstvu brezplačno železnično vožnjo za župane, ki spremljajo rekrute. Pri komandi vojnega okruha v Celju so župani na lastne oči videli in slišali, kako se psuje in pretepa rekrute. Slične pritožbe dobimo iz raznih garnizij v državi, saj se celo v Beogradu pretepa vojake. Odrejena je prisega za vse vojne obvezance in sicer pri komandi vojnega okruha. Ni se prav nič pomislilo, koliko dragocenega časa se izgubi s potovanjem na sedež vojnega okruha, ki leži n. pr. v oblasti Maribor in tudi drugod na koncu teritorija z nad 300.000 prebivalci, ni se mislilo na ogromne stroške. Prisega vojnih obvezancev se more izvršiti na sedežu vsakega sreza potom delegatov vojnega okruha.

Z ozirom na navedene želje in pritožbe ljudstva stavim sledečo interpelacijo:

1. Ali je pripravljen g. minister storiti takoj pri železniškem ministrstvu vse potrebne korake, da se županom, ko spremljajo rekrute, dovoli brezplačna vožnja po železnici?

2. Ali je g. minister voljan, komandam vseh garnizij v državi ponovno strogo zabiti, da je njih dolžnost preprečiti psovanje in pretepanje vojakov in odrediti, da se krivci najstrožje kaznujejo?

3. Ali hoče g. minister takoj odrediti, da se opusti zaprisega vojnih obvezancev na sedežu vojnega okruha in se ista izvrši na sedežu vsakega sreza potom delegatov vojnega okruha.

Prosim za pismeni odgovor!

Vlado Pušenjak in tovariši.

Nadaljevanje poglavja o korupciji Žerjavovcev prinesemo prihodnjič, ker nam danes primanjkuje potrebnega prostora.

Profesorski izpit iz veronauka za srednje šole so napravili pri kn.-šk. ordinariatu sledeči gospodje: Pavel Živortnik, Franjo Ks. Osterc, Lojze Rezman in N. Paulič, kaplan na Vidmu ob Savi.

Župnija Dobje ima odslej svojo pošto v Slivnici pri Celju in sicer se bo pošta dostavljala šestkrat v tednu. Doslej je imelo Dobje pošto na Planini in sicer le trikrat v tednu in se je rabilo za vsako pismo 4 do 6 dni, to je toliko, kakor rabijo novi zrakoplovi iz Londona v daljno Avstralijo.

Pobeg 16letnega dečka. V nedeljo, dne 5. aprila t. l., je odšel moj fant Janez Križan, ki je služil pri g. Jelenu Francu v Lokavcih, neznan kam. Akaravno sem takoj naznanil odhod dečka orožniški postaji, še do danes ni od njega nič slišati. Imenovani je 16 let star, visoke postave, bolj droben, ima podolgast obraz, kostanjeve lase, rjave oči, v zgornji čeljusti spredaj ima en zob zlomljen; oblečen je bil v prazniško obleko svetlorjave, rižaste barve, malokrajni klobuk sivkaste barve, čevlji so že slabi. Delavno obleko sivkaste barve je vzel tudi s seboj. — Janez Križan, oče, najemnik v Lokavcih, pošta Križevci pri Ljutomeru.

Izpite za rezervne pešadijske podporučnike v Sarajevu so napravili v letu 1924-25 sledeči Slovenci z odličnim uspehom: J. Šegula, V. Benedičič, I. Ferk, K. Toros, A. Marinič, A. Bregant, J. Jan, A. Vindišar, M. Kos, O. Lavrač, I. Demšar, I. Zgonc, „Pušnik, I. Magister, M. Tvrđi, A. Tomazič, V. Martinak, F. Vidic, V. Razinger, I. Lajovic, I. Pretner, M. Vilfan in M. Pajman; z zelo dobrim in dobrim uspehom: M. Razem, A. Rahič, L. Ozim, J. Span, A. Klešnik, F. Žerovec, Š. Ohač, F. Rus, A. Gorup, F. Medija, K. Arko, F. Plečko, F. Čerček, „Delkin, A. Klavara, A. Stele, F. Hartman, V. Berdajs, Ev. Bajec, E. Cvetko, P. Pirš, P. Fugina, A. Jamnišek, V. Lapajne, P. Križaj, F. Marolt, I. Jurančič, F. Gostinčar, I. Kincl,

R. Magdič, F. Ostanek, M. Lah, A. Bajec, V. Stajniko, J. Novačan, F. Kiferle, A. Nečimer, J. Jankovič, A. Polanc, A. Kranland in I. Izlakar.

Tihotapljenje zlata in zlatnikov iz Avstrije. Pri mnogih beograjskih bankah je napravila policija preiskavo, ker se je ugotovilo, da se je vtihotapilo iz Avstrije okrog 500 tisoč zlatnikov, kovanih leta 1914. Od preiskave se ve samo to, da je neka privatna ustanova v Beogradu s pomočjo raznih bank v Beogradu, Sarajevu in Zagrebu potom posredovalcev na Dunaju in drugod na veliko vodila to tihotapstvo. Ob preiskavi se je v Beogradu zajelo samo okrog 4000 dukatov, ki nosijo letnico 1915. Preiskave so se vršile še po nekaterih drugih mestih in ker ni bilo posebnih rezultatov ter se o celi stvari toliko molči, nastaja sum, da je pri tem tihotapstvu soudeležena zopet kak »odlična osebnost« in da bo vsled tega cela stvar — zaspala.

Aretacija bolgarskih morilcev v Beogradu. Za Dunajem, kjer je bil pred kratkim od ženske ustreljen bolgarski emigrant vojvoda Panica, bi postal kmalu tudi Beograd pozorišče atentata bolgarskih morilcev. Vojna liga, ki vlada danes v Bolgariji, je odposlala v Beograd svoje emisarje, da izvršijo atentat na odlične prvake v bolgarski emigraciji, pred vsem na bivše ministre Obova, Atanasova in Stojanova. Trije atentatorji so prišli pred kakimi 15 dnevi v Beograd ter si najeli sobo v bližini stanovanja Atanasova in Stojanova. Policija je kmalu pričela paziti na nje, ker so se obnašali zelo sumljivo; v stanovanju so prihajali samo v noči in še takrat zelo previdno in skrivnostno. Dne 12. t. m. pa je zalotil detektiv enega teh Bolgarov, ko se je potikal okrog stanovanja Atanasova. Ko ga je hotel aretirati, je skušal pobegniti, toda detektiv ga je le dohitel. Našel je pri njem nabit samokres. Nato sta bila aretirana še ostala dva Bolgara. Eden izmed aretiranih je najbrž Peter Daskal iz Štipa, katerega je vojna liga poslala že pred par meseci v Prago, da ubije Obova. Ker mu je ta načrt izpodlel, je prišel v Beograd, da izvrši atentat nad Atanasovom in Todorovom.

Borza. Berlin 1460—1475, Italija 251.75—254.75, London 298.25—301.25, Newyork 61.20—62, Pariz 322.50—327.50, Praga 182.50—189.20, Dunaj 86.1—87.3, Curih 1191—1201. V Švici notira dinar 8.40.

Valo Bratina.

Jutri, ko igra Hamleta, obhaja ravnatelj drame Valo Bratina 20letnico svojega umetniškega delovanja na odru — »na deskah, ki pomenijo svet« — in ob tej priliki je treba ugotoviti, da je jubilat velik človek, ki z brezprimernim človečanskim dostojanstvom preide tudi to, kar se človeku nečlovečanskega stavi na pot.

Rojen leta 1887 v Idriji, je v letu 1905, ko je dovršil umetniško šolo, deloval najprej v Ljubljani, potem je pa enako vsem našim umetnikom ubral pot v svet in je sodeloval na odrih v Trieru, Essenu, Geri, Osnabrücku in zlasti v Düsseldorfu, kjer je študiral v tamošnjem »Schauspielhausu.« V Detmoldu se je učil pri dramaturgu-režiserju dr. Hansenu dramske teorije. V svrhu nadaljnjega študija je obiskal gledališke centre Berlin, Dresden, München, Leipzig itd. L. 1908 ga je angaževalo slovensko gledališče v Trstu. Tudi od tu je pogosto potoval. Videl je velika gledališča in odlične igralce. Teoretično se je izpopolnjeval s knjigami.

Pred par leti je postal našemu novinarskemu tovarišu sledeči umetniški confiteor: »Premetal sem se skozi kopo bukev od abecednika in kolportážnega romana — brez sistema — preko Rusov, nemških znanstvenikov, Shakespearea, Moliéra, Sophokleja itd. do ekspresionistov, išoč smisel življenja in samega sebe. In po vseh nešteti notranjih in zunanjih bojih in krizah sem danes hvaležen tistemu, ki si je izmislil gledališče, zakaj jaz sem lahko vse, kar vse: kralj, berač, bogataš, siromak . . . Jaz uživam in sem srečen, če morem s svojim delom nuditi tudi drugim nekoliko sreče.«

To je mnogo, a še ni vse; treba je povedati tudi to, da je Bratina velik idealist svoje stroke in življenja. Človek, bistrogled in razmišljujoč na vse strani, lepemu, dobremu in pravičnemu brezpogojno uslužen, je vedno na višku, pa naj išče, trpi, najde, uživa . . .

Stojično mirno, a silno nazorno zna pripovedovati, kako so doma v Idriji jedli »žlikrafek«, kako je kot slovenski umetnik hodil po tujini, kako je motril pajkove mreže, ko so ga iz solčnih planin privedli v divje-razburkani dobi ob izbruhu vojne leta 1914 mrki žandarji v temne celice ljubljanskega grada in kasarn, kako so Arnavti, med katerimi je služil kot vojak, »pecalci« ribo — in o vsem mnogoterim, ki ga je doslej zateklo kot človeka in umetnika. Gotovo, da bo z enako človečansko vzvišenostjo sprejel tudi vse, kar ga še v bodoče zateče.

Iz Maribora.

SVARILO OB PRAVEM ČASU.

Zadnjo soboto smo doživeli na mariborskem Glavnem trgu pred lekarno g. Prülla višek izbruha habjeverja in to od strani priprostih ljudi.

V Mariboru pa ni zavladala sezona za habjeverstvo samo pri neukih masah, ampak tudi na višjih mestih naših prosvitljencev, ki se štejejo med najbolj odločujoče naprednjake.

Včeraj so namreč na zapoved od zgoraj prišli detektivi na stanovanja nekaterih realčanov, gimnazijcev in učiteljskih in so si privoščili hišno preiskavo, stikaje za tajnimi zvezami dijaštva z boljševisimom in bolgarskimi atentatorji. O nekaterih mariborskih dijakih se sumi, češ: oni so znali za atentat v Sofiji, predno

se je zgodil. Obstoja torej že med mladostnim dijaštvom tajni stiki s komunistično prepričanimi atentatorji.

Niti včerajšnje hišne preiskave pri srednješolcih vodijo nazaj, ko je dijaštvo štrajkalo radi protizakonite in po Žerjavu strankarsko pobarvane premestitve občeprijubljenega prof. Ribariča. Glavni kolovodje malenkostnega dijaškega štrajka so dobili nekaj ur karcerja, da se dokaže mladini moč avtoritete in vsakdo je mislil, komedija dijaške stavke je pri kraju. Gospodom na višjih mestih ni zadostovala od proforskega zbora dijakom prisojena kazen, ukazali so ponovno preiskavo glede štrajka, češ, za štrajkom tiči politični zajec. Proforski zbor je tudi pri ponovni preiskavi vztrajal pri prvotnem sklepu: s kaznovanjem nekaterih dijakov naj bo zadeva pozabljena in pokopana.

Pismarji pri oblasti so sedaj cele tedne naporno prežali na ugodno priliko, kako bi dijakom štrajkarjem pokazali močno roko in prav po balkanskem receptu so se lotili babjevernega stikanja za odkritjem zvez med nekaterimi mariborskimi srednješolci in bolgarskimi atentatorji. Ozadje dijaškega štrajka v Mariboru od včeraj ni več premestitev prijubljenega profesorja Ribariča, ne več jugoslovanske politika, ampak boljšeizvize in atentatorstvo! Pri pogledu na ta strah oblastnih pismarjev pred boljšeizvom in atentatorstvom med dijaštvom, bo vsak trezno pameten rekel, to je izbruh hujšega babjeverstva, kakor so ga dokazale priproste ženice zadnjo soboto pred apoteko g. Prulla. Boljšeizem in atentatorstvo bi naj ne preganjala policija med dijaki, ampak g. dr. Robida in dr. Šerko iz Ljubljane iz možganov velike gospode pri oblasti.

Leta in leta so gospodje izpod Žerjavovega plašča ne le samo trpeli, ampak tudi širili divjaško orjunstvo med dijaki. Demokratski bog dr. Pivko je skozi leta slikal srednješolski mladini idealizem in heroizem svojega carzanstva. Proti orjunstvu in proslavi carzanstva se je pokazal med pretežno večino dijaštva odpor, ki je za miren študij in glede mladostnega politiziranja za sporazum in ravno to strujo se skuša zatreti.

Svarimo merodajne gospode ob pravem času: ne tirajte nedolžne mladine s policijskimi preiskavami v obup!

Akademija mariborskih gimnazijskih maturantov. V pondeljek ob 20. uri prirede gimnazijski maturanti v gledališču svojo akademijo. Akademija bo zadovoljila vse. Program je zelo pestro izbran. Klasinc izvaja na klavirju Wagner—Lisza, Chopina in Smetano. — Avenakove in Krošljeve pesmi recitirata Smerdu in pa Schaupova. — Mlaker pleše: »Na jadrnici beli v daljo« in pa nežno čudno lepo »Pomladno«. Oktet nam bo pa zapel eno švedsko, eno srbsko in dve hrvatski narodni pesmi. Višek cele akademije bo pa izvajanje Sofoklejevga »Kralja Oidipa« v grškem tekstu. Igrali bodo dva prizora iz petega dejanja; nastopi kor in pa Oidip. Mladina je segla po tem največičastnejšem delu antike, da javno dokumentira, da se tudi ona zaveda zdravja, ki ga črpa iz antike, da javno izpove, da je več ali manj vsa kultura posnetek, večkrat tudi zelo neroden posnetek antike. Prestava — poleg originala se bo dobila zvečer v gledališču. — Čisti dobiček je namenjen potovalnemu fondu gimnazijskih maturantov. Zato se obračamo na vse, da se polnoštevilno udeležite naše akademije.

Promenadni koncert v Magdalenskem predmestju. Društvo za zidanje nove župnijske cerkve sv. Magdalene v Mariboru priredi v nedeljo, dne 17. majnika ob 11. uri dopoldne, kot uvod k svoji popoldanski prireditvi na velikem športnem prostoru tik magdalenskega parka promenadni koncert brez vstopnine. Svirala bo mariborska vojaška godba pod vodstvom kapelnika g. Čermaka.

Zopet »salomonsko modro« vmešavanje oblasti v obrtne zadeve. Dimnikarski mojstri iz Maribora nam sporočajo, da so na pritisk oblasti prisiljeni, odslej zanaprej omejiti svojo obrt le na mesto in ne več tudi na okolico, kakor je bila to navada dosedaj. Kakor že omenjeno, so mariborski dimnikarji izvrševali svojo obrt tudi po okolici, okoliški pa lahko tudi v mestu. Med obema skupinama ni bilo nobenega prepira, ampak sta obe vsaj toliko zaslužili, da so lahko živeli. Sedaj se je pa v celo zadevo vmešalo ministrstvo industrije in trgovine potom oddelka v Ljubljani in je z odlokom dne 27. marca 1925 končno veljavno pognalo mariborske dimnikarje v mesto brez razdelitve mestnega okoliša; okoliške dimnikarje v okolico, a z razdeljenim okolišem. Mariborski dimnikarski mojstri so sedaj vsi zaprti v mestno kletko, kjer se bodo med seboj lahko ključali potom medsebojne konkurence, a živeti pa nobeden ne bo mogel. Kadarkoli se naše oblasti čisto nepoklicano in brez vzroka začnejo vmešavati v obrtne zadeve, ga polomijo in mesto poprejšnjega reda zasejejo med obrtništvo nered, prepir in slednjič — uboštvo. Žalibog, da se pri nas staro in dobro odpravlja in nado-mešča z novim, slabim in škodljivim!

Pred štirimi meseci izginil in še danes ni o njem ne sluha in ne duha. V Krčevini pri Mariboru, Praprotnikova ulica 132, je stanoval vpokojeni okrajni orožniški stražmojster g. Josip Potočnik. Bil je star že 70 let, vdovec in je komaj živel od borne pokojnine. Ko so ga lansko leto še pri pokojnini oskrnili, je postal popolnoma zmeden in obupan. V novembru lanskega leta je nekega dne neznan kam izginil. Njegova sestra, ki živi v Škalah pri Velenju, je prejela od njega pred izginom pismo, v katerem jej sporoča, da tedaj, ko bo ona čitala te vrste, njega ne bo več med živimi. Nekateri pravijo, da je zaupal svojo zadnjo zemeljsko usodo valovom Drave, drugi zopet trdijo, da se je nekeje v mariborski okolici iz obupa obesil, ker za novembersko mrzlo vodo bi bil baje preveč boječ. Nenadni izgin Potočnika se je takoj javil srezkemu poglavarstvu in policiji, a po preteku celih štirih mesecev ni o Potočniku ne duha in ne sluha. Čudno, da se oblasti bolj

ne pobrigajo, da bi dognale usodo reveža, ki si je sam pretrgal nit življenja iz obupa.

Premijera »Hamleta« Jutri, v soboto, dne 16. maja t. l., se bo vršila v mariborski drami ena najzanimivejših premijer, odkar obstoja narodno gledališče v Mariboru. Vprizorila se bo v režiji ravnatelja drame grandiozna, še vedno največičastnejša drama svetkega repertoarja, Shakespearejev »Hamlet«. To nesmrtno delo največjega genija na polju dramske umetnosti je stalen repertoarni komad največjih odrov. — Naslovno vlogo bo igral gosp. Bratina, dalje bo nastopil ves dramski ensemble. Premijera se vrši izven abonementa. Radi velikega aparata veljajo za vse predstave »Hamleta« povišane dramske cene.

Postenemu najditelju. Trafikantinja iz paviljona na Aleksandrovi cesti Ana Serajnikova je zgubila včeraj zjutraj kmalu po sedmi uri na potu iz svojega stanovanja (J. Vošnjakova ulica 19) mimo sodnije do svojega tobačnega paviljona nasproti veletrogovini Turad v papir zavitih din. 3.839. Ker je imenovana začetnica, dela z izposojenim denarjem, jo ta izguba bridko in težko zadene. Postenega najditelja prosi po izgubi oškodovana, naj najdeno svoto proti dobri najdnini izroči njej sami, ali pa policiji.

Splošna zveza obrtnih zadrug v Mariboru. V soboto, dne 16. maja t. l., ob 19.45 uri se vrši v veliki kazinski dvorani važno predavanje o reformi obrtne nadaljevalne šole. Predava znani širokovnjak ravnatelj g. Drag. Humek. Obrtništvo pogostoma izraža željo za preureditev poduka za vajence na obrtno-nadaljevalni šoli in sedaj je prilika, da sliši strokovnjaka v tej jako važni zadevi. Prosimo vse zadruge, da obvestijo svoje člane o tem predavanju in skrbijo za veliko udeležbo, ker samo s tem pokažemo, da nam poduk za naše vajence na nadaljevalnih šolah jako leži na srcu.

Cercle francais. Jutri, 16. t. m. ima francoski krožek v Mariboru čast, pozdraviti v svojih prostorih francoska konzula iz Zagreba in Ljubljane, gospoda Boissier in Flach. Na čast tema odličnima gostoma priredi krožek ob osmih zvečer v dvorani Zadrugne gospodarske banke družabni sestanek. Odbor pričakuje, da se bodo vsi člani, društva in tudi širše občinstvo odzvali temu vabilu in s prav številnim posetom te zanimive prireditve izkazali svojo simpatijo prijateljskemu francoskemu narodu in zanimanje za njegovo staroslavno kulturo. — Vstopnina 10 D. za dijake 3 D.

Panorama v Mariboru. Društvo za promet tujcev v Mariboru je otvorilo v Slovenski ulici danes dne 15. t. m. panoramo s prekrasnimi pokrajinskimi slikami iz celega sveta. Priporočamo posebno naši šolski mladini, da si zanimive slike ogleda.

Rimskim romarjem

se naznanja sledeče:

1. Posebni romarski vlak odhaja iz postaje Postojna v Rim dne 26. maja ob 7. uri zvečer. Do takrat morajo biti vsi naši romarji v Postojni. Natančnega voznega reda za italijansko železnico še danes nimamo, sicer pa je brezpomemben za posamezne romarje.

2. Do Postojne pridejo naši romarji najlepše s posebnim vlakom, ki bo vozil dne 26. maja ob 10. uri iz Maribora do Postojne. Vsi romarji imajo na naših državnih železnicah od vstopne postaje do Postojne in nazaj od 15. maja do 15. junija t. l. polovično vožnjo. Vsak romar naj zahteva na svoji odhodni postaji, na kateri vstopi, celo vozno karto do obmejne postaje Rakek. To vozno karto mu mora vstopna postaja zigosati z mokrim dnevnim žigom. Te vozne karte se na postaji Rakek ne smejo oddati, ampak veljajo pozneje tudi za vožnjo nazaj od Rakeka do vstopne postaje proti potrdilu, da je do-tičnik reš bil v Rimu. Romarji, ki vstopijo v vlak ob kaki stranski železniški progi, se pripeljejo do glavne proge, ter tam počakajo na posebni romarski vlak, ki bo vozil iz Maribora po sledečem voznem redu:

Maribor glavni kolodvor odhod ob 10. uri	predpoldne
Hoče	» 10. » 12 minut predp.
Orehovavas-Slivnica	» 10. » 17 »
Račje-Fram	» 10. » 22 »
Pragersko	» 10. » 33 »
Slov. Bistrica	» 10. » 42 »
Poljčane	» 10. » 56 »
Ponikva	» 11. » 18 »
Grobelno	» 11. » 25 »
Štore	» 11. » 39 »
Celje	» 11. » 55 »
Laško	» 12. » 10 minut popold.
Rimske Toplice	» 12. » 20 »
Zidani most	» 12. » 45 »
Hrastnik	» 12. » 55 »
Trbovlje	» 13. » 03 »
Ljubljana	dohod ob 14. » 16 »
Ljubljana	odhod ob 15. » 16 »
Postojna	dohod ob 18. » 07 »

3. Romarji naj pazijo, da mariborskega posebnega vlaka ne zamudijo, ker bi drugače ne mogli pravočasno priti v Postojno.

4. Za naše državne železnice romarji ne potrebujejo nobene izkaznice ali legitimacije in je torej odbor nikomur ne bo poslal, kakor je to obljubil v knjižici »Rimsko romanje« str. 95.

5. Knjižico »Rimsko potovanje v letu 1925« in plan rimskega mesta smo razposlali vsem župnijskim uradam, da jih izročijo svojim romarjem. Kdor še knjižic ni prejel, naj gre po njo k svojemu g. župniku. To knjižico naj vsi romarji dobro preberejo in na romanje vzamejo s seboj. Posebno si naj prečitajo prav natanko važna navodila na strani 92. Razven teh knjižic odbor romarjem ne dopošlje

ničesar več na dom. Vse drugo, kar romarji rabijo, dobijo na vlaku.

6. Romarji morajo vzeti denar seboj za vožnjo do Postojne, za hrano med potjo in pa za spominke itd. Koliko denarja bo kateri romar rabil, je odvisno od tega, kako bo štedil. Železnica do Postojne bo stala v tretjem razredu n. pr. iz Maribora okroglo 75 din., hrana med potjo mogoče okoli 110 din. Iz tega si lahko vsak izračuni, koliko naj vzame seboj. Laški denar si bodo romarji lahko dobili še v Postojni v menjalnici na postaji.

7. Duhovniki-romarji dobijo celebret v Rimu in ni treba zdaj prositi zanj. Kar zadeva dopust, naj samo javijo škofijstvu, da se udeležijo romanja, in kako so preskrbeli za nadomestek.

8. Romarji, ki so nam poslali potne liste, da jim oskrbimo laški vizum, dobijo iste nazaj na železnici. Tudi laški denar izročimo romarjem, ki so si ga pri nas naročili, na vlaku.

9. Domu pridemo z romanja dne 6. junija 1925.

10. Romarje še enkrat prosimo, da že doma opravijo sv. spoved, da morejo v Padovi na grobu sv. Antona pristopiti k mizi Gospodovi.

11. Ako bi še bilo potrebno kaj nujnega sporočiti romarjem, se bo to zgodilo v prihodnjem »Slovenskem Gospodarju.« Zato naj romarji prihodnjo številko dobro pregledajo.

12. Končno še naznanimo, da bo na dan odhoda, dne 26. maja, v stolnici v Mariboru ob 7. uri zjutraj sv. maša za romarje, ki se je naj v Mariboru nahajajoči romarji udeležijo.

Na veselo svidenjel

Dr. Anton Jerovšek.

LISTEK.

Mali svet naših očelov.

Roman v treh delih. Spisal Antonio Fogazzaro.

Prevod iz italijanščine.

10

Kadar je, za kakšno slavnost naprošen, igral na orgle v C. in so orgle pod njegovimi večimi prsti zabučale in zaječale, je dobro ljudstvo, kakor oglušeno in omamljeno od godbe in časti, z odprtimi usti vanj strmelo in ga spoštljivo gledalo, kakor kakega visokoučenega pridigarja, govorečega v previsokem, ljudem neumljivem jeziku. Kljub vsemu temu bi si Franco ne bil upal nastopiti v kakem mestnem salonu, kjer je toliko majhnih diletantov, ki niso sposobni razumeti in ljubiti glasbo. Vsi, ali skoraj vsi, bi ga prekašali v spretnosti in gibčnosti; deležni bi bili večje pohvale, če tudi bi se niti enemu ne posrečilo zaigrati na klavirju tako, da bi klavir zvenel, kakor je igral on, predvsem če je igral Bellinijeve in Beethovenove adagije. Igral je z dušo v grlu, v očeh, v obraznih mišicah, v živcih na rokah, ki so bile eno s strunami klavirja.

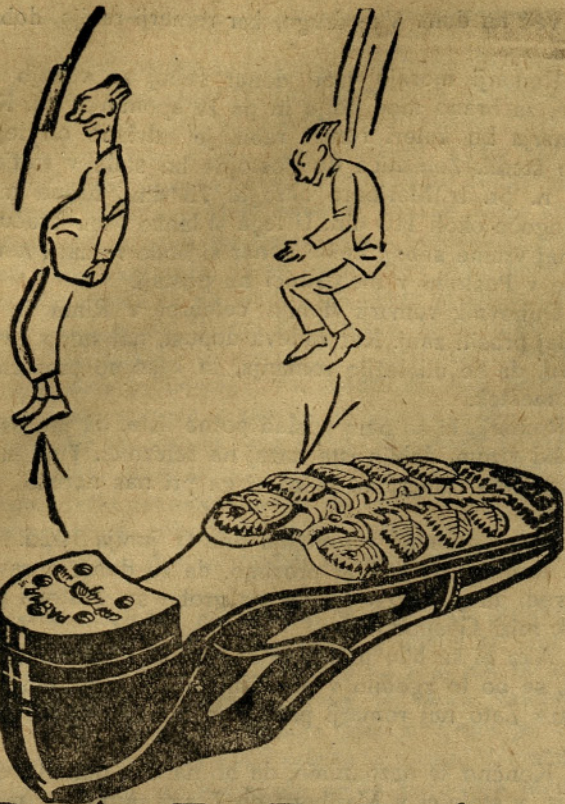
Druga Francova strast so bile stare slike. Na stenah njegove sobe jih je viselo nekaj, povečini malovrednih. Ker ni mnogo potoval, je imel v tem oziru malo skušnje. V svoji fantaziji se je za kako sliko hitro razvnel. Ker je bil pa prisiljen, svoje želje po mnogih slikah spraviti v sklad z malimi denarnimi sredstvi, ki jih je imel, je le prehitro verjel trditvam drugih zakotnih nabiravcev, ki so mu govorili o srečnih najdbah; in tako se je večkrat ujel in kupil kako packarijo, ki je sicer malo veljala, a bila še manj vredna. Razen moškega portreta, podobnega portretom slavnega Moronija,*) in ene Madone z Detetom v Dolcijevem**) načinu, ni imel nobene kaj prida slike. Brez posebnega pomisleka je pa ti dve sliki kar krstil za umotvora imenovanih dveh umetnikov.

Ko je z užitkom prebral verze, navdihnjene po hinavskem Pasottiju, je začel brskati po kupu na pisalniku in izgrebel polo pismenega papirja, da bi pisal škofu Banaglia, edini osebi, ki bi mu v bodočih dneh mogla pri stari materi pomagati. Zdelo se mu je potrebno, da ga obvesti o svoji nameri, o vzrokih, ki so privedli njegovo nevesto in njega do te mučne izvršitve omenjene namere, in o upanju, da jima bo pomagal, ko pride trenutek, da stari materi vse odkrijeta. Premišlja joč je sedel pred belim papirjem s peresom v roki, ko je priplul pod njegovim oknom čoln Carabellijevih. Kmalu nato je slišal, da je odplul čoln markize Bianchi in nato še Pinčev s Pasottijevima. Misli je, da ga sedaj, ko je ostala sama, stara mati pokliče. Pa ga ni. Prebil je nekaj časa v tem pričakovanju. Nato pa je zopet začel premišljevati o svojem pismu. Misli je tako dolgo, popravil tolikokrat uvod in tudi nadaljeval tako počasi in se tolikokrat skesal, da pismo še ni bilo skončano, ko je že bilo treba prižgati svetilko.

Konec je bil lažji. Priporočil je Luizo in sebe molitvam starega škofa in izrazil tako čisto in globoko zaupanje v Boga, da bi moralo ganiti tudi srce največjega nevernika.

*) Moroni, it. portretist, u. l. 1578 v Brescii.

**) Carlo Dolci, it. slikar, Firenčan, u. l. 1686.

PALMA

kaučuk podpetniki in podplati

vzdržijo vsako vreme, so prožni in higijenični.

Birma se bliža. Vsled prenovljenja lokala prodajam po tovarniških cenah vse vrste ur, zlatnine, srebrnine itd. Popravila svoje stroke izvršujem točno in poceni z jamstvom. Lovrenc Stojec, urar, Maribor, Jurčičeva ulica 8. 182

Prima Dürkopp šivalni stroji in kolesa po najnižjih cenah pri Alojzu Ussar, Maribor, Krekova ulica 14. 103

Laneno prejo tke v lepo domače platno in zamenjava predivo najugodnejše: Tkalnica »Krosna«, v Ljubljani, Zrinjskega cesta 6. 227 3-1

Kmetie!

Kmetice!

Najboljše zamenjate za čisto bučno olje Vaše bučnice in solnčnice, in to luščene in neluščene, kakor tudi mak v

tovarni bučnega olja

L. Hochmüller, Maribor, Pod mostom št. 7 (desni breg). Prevzame se tudi prešanje in prodajajo poceni otrobi in prga. 226

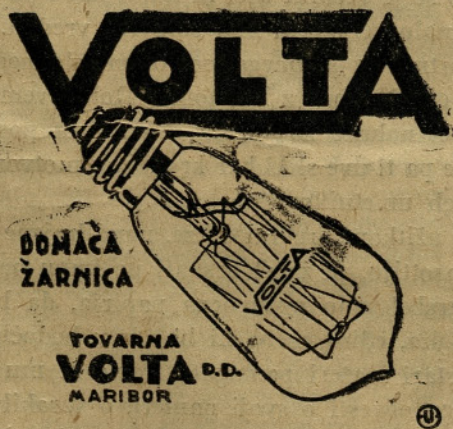
Pozor!

Pozor!

Kadar pridete v Maribor, obiščite tudi

DALMATINSKO KLET na Grajskem trgu št. 1.

Klet Vam nudi pristno dalmatinsko vino po 10 din. liter, restavracija pa okusna jedila in pristna domača štajerska vina, vse po najnižji ceni. Za cenjeni obisk se priporoča: 228 M. S. Radilovič.

Popolnoma varno

naložite svoj denar pri

KREKOVI POSOJILNICI V MARIBORU

reg. zadr. z neom. zav.

Koroška cesta št. 1 pri cerkvi sv. Alojzija.

Sprejme vsako, tudi najmanjšo vlogo. Obrestuje zelo ugodno, večje vloge pa po dogovoru. — Uradne ure: sobota: 15.—17. — nedelja: 10.—12.

Moške klobuke

najnovjših oblik, po najnižjih cenah kupite pri trdkki

Anica Traun, Maribor, Grajski trg 1

Svetovna Panorama

Slovenska ulica 15.

Krasni posnetki!

Od 14. do 23. maja 1925:

Ljubljana—Bled

POPRAVILA

MEHNIK IVAN LEGAT

špecialist za pisarniške stroje

MARIBOR

samo Vetrinjska ulica 30.

Telefon št. 434.

Birmska darila

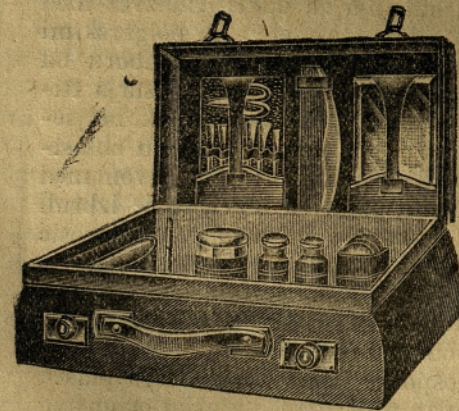
vsake vrste, kakor ure, zlatnina in srebrnina najcenejše pri trdkki

F. KNESER, MARIBOR,

Aleksandrova cesta 27

preje A. Kiffmann.

Predno odpotujete

preskrbite se z potnimi kovčki, kasetami, necesari, torbami, listnicami, nahrbtniki i. t. d.

Vse to dobite v veliki izbiri in zmernih cenah samo pri

Ivan Kravos, Maribor,

Aleksandrova cesta 13. — Telefon 207

≡ Rogaška Slatina ≡

najmodernejšo zdravilišče v naši državi. — Jako ugodno subalpinsko podnebje.

Sezona od 1. maja do 30. septembra.

Svetovno priznano zdravilišče za kronične bolezni v želodcu in črevih, za jetrne in ledvične bolezni, debelost, žolčni kamen in putiko.

Mineralna voda Rogaške Slatine je priznana istovredna z ono v Karlovih varih in Marijinih laznih na Češkem.

Prospekte pošilja brezplačno: Ravateljstvo zdravilišča, cenike in pogoje za nakup mineralne vode daje zastopnik za Maribor in okolico: M. Berdajs, Maribor.

Anglo-Austrian banka limited podružnica Maribor

si dovoljuje naznaniti, da je preselila svoje podjetje iz Slovenske ulice št. 11 na

Aleksandrovo cesto št. 46

(v prejšnje prostore Centralne banke).

Prva žebljarska in železoobratna zadruga v Kropi in Kamni gorici.

Pisma: Žebljarska zadruga, Kropa (Slovenija).

Telefon interurban: Podnart.

Brzjavke: Zadruga vropa.

Žebli za normalne in ozkotirne železnice, žebli za ladje, črni ali pocinkani, žebli za zgradbe, les i. t. d., žebli za čevlje. Spojke za odre in prage, spojke za ladje in splave. Železne brane. Zobje za brane. Kljuke za podobe, zid, cevi, žlebe i. t. d. Vijaki z maticami. Podložne pločice. Matice. Zakovice za tenderje, kotle, sode, mostove, pločeno, kolesa itd. Vijačni čepi. Verige.

Vsi v našo stroko spadajoči železni izdelki po vzorcih in rabah najceneje.

Ilustrovani ceniki na razpolago! — Prodaja se samo na debelo trgovcem.